

Å R S B E R E T N I N G 2 0 0 2

År 2002 var på alle måder et overvældende år for Esbjerg Kunstmuseum. Den 3. maj markerede vi vores 40 års jubilæum med et arrangement hvor museets protektor H.K.H. Prins Joachim sammen med andre indbudte gæster både fik smagsprøver på de grænseoverskridende projekter museet søsætter i krydsfeltet mellem musik og billedkunst, og på hvordan vi i perspektiveringerne af samlingen integrerer forskning og formidling i udstillingerne på museet. Resten af året fejrede vi jubilæet med forskellige nyskabende arrangements- og udstillingsformer og med nytænkning inden for den kunstvidenskabelige forskning – alt sammen med fokus på kvaliteten af den enkelte museums-gæsts æstetiske oplevelser. Med lanceringen af *Syng et maleri, Så du lyden?* og med *Se dig mæt* aktiverede vi på nye måder det dynamiske, æstetiske krydsfelt mellem billedkunst og musik, og med *Satellitmuseet* på Vejers Strand lancerede vi en ny form for opsøgende museum. Samtidig viste vi med projektet *Forestillinger* helt nye veje inden for kunstformidlingen og forskningen. Museets program var på alle områder meget ambitiøst dette jubilæumsår. Og uden den store opbakning vi gennem hele året

Museets protektor H.K.H. Prins Joachim til 40 års jubilæum på Esbjerg Kunstmuseum
Fotograf: H.C. Gabelgaard

fik fra lokale virksomheder, fra Kulturarvsstyrelsen, Billedkunstrådet og fonde ville vi slet ikke have kunnet gennemføre det. Mediernes bevågenhed har da heller aldrig været større end i 2002. Såvel landsdækkende tv og radiostationer og de store dagblade som de regionale, lokale medier sørgede for at få os ud i alle kroge af landet. Og besøgstallet steg til næsten 20.000.

UDSTILLINGER

Vi indledte det nye udstillingsår med at præsentere en af den moderne internationale kunsts banebrydende kunstnere, den spanske billedkunstner *Antonio Saura*, retrospektivt og i en helt ny fortolkning. Udstillingen *Kunst på kunst* satte gennem en omfattende præsentation af Sauras litografiske arbejder fokus på hvordan han gennem hele sit værk har taget favntag med kunsthistoriens største mestre, bl.a. Rembrandt, Velasquez, Goya og Picasso. Med udgangspunkt

i en iscenesættelse af Sauras skriveværksted og atelier kunne man følge hvordan han så at sige nedbrød forgængernes motiver for at lade dem genopstå, transformeret til umiskendelige Saura'er.

Museets rum for eksperimenterende kunst blev samtidig omskabt til ét samlet værk af den unge, lovende kunstner *Rasmus Danø*. Her kunne museets gæster træde ind i et tredimensionelt spillebrædt og selv blive brikker og aktører i Danøs gådefulde og uforudsigelige spil om livet og skæbnens tilfældigheder.

På selve 5-års dagen for genindvielsen af det renoverede Esbjerg Kunstmuseum markerede vi museets 40 års jubilæum med åbningen af to jubilæumsudstillinger, der på hver sin måde satte spotlys på museets velrenomerede samling. I *Museets anatomi* installerede vi efter idé af Skeel & Skriversamlingen på hele museets overetage i forskellige tableauer der hver især fortættede de bestræbelser som i forvejen lå i værkerne. Vi havde på den ene side set haft museet på dissektionsbordet og foretaget nogle tilsyneladende køligt kalkulerede kirurgiske snit af både museologisk og kunstteoretisk art. Mens vi på den anden side set samtidig bestræbte os på at skabe helheder – tableauer man skulle gå ind i og være i, og som hver især udgjorde ét stærkt stemnings fremkaldende værk.

Samtidig præsenterede projektet *Forestillinger 2002* årets første nyskabelse på udstillingsområdet – et projekt der integrerede forskning, udstilling og formidling i museets rum for eksperimenterende kunst på en ny og intens måde, i forlængelse af pilotprojektet *Forestillinger 2001*. Vi havde valgt at udvikle en særlig interaktiv introduktion til det værk i museets samling som har givet anledning til den mest massive afvisning, Christian Lemmerz' *Blutspiegel* fra

1994. Normalt introduceres udstillinger med forskellige former for informationsplancher. Men her kunne den enkelte gæst i stedet møde fire andre personers oplevelse af det værk som velkomende først bagefter kom ind at se. Man kunne vælge at lytte til et barns, en musikers (Fredrik Søgaard), en digters (Peter Laugesen) eller to kunsthistorikeres indlevelser i netop dette værk.

Begge sommerudstillinger henvendte sig til alle aldersgrupper, bl.a. forældre og børn sammen, herunder også regionens udenlandske sommerturister.

Turisterne gav vi også en anden mulighed for at opleve moderne kunst af høj kvalitet denne sommer. Med lanceringen af *Satellitmuseet* rykkede Esbjerg Kunstmuseum ud blandt badegæsterne på Vejers Strand. Vi sprængte de gængse museumsrammer, op søgte folk der hvor de var, og placerede kunsten hvor man formodentlig mindst ville vente at finde den. Midt på stranden anbragte vi et minimuseum i form af en container, sponseret af DFDS Roland Munch og forvandlet til kunst af Peter Nansen Scherfig.

Efteråret indledtes med *Lars Bent Petersen's Retropia*. Ved at anvende selve den amerikanske drøm om det ideelle samfund, forlystelsesparken Disneylands byplansstruktur omskabte Lars Bent Petersen museets store udstillingssal til et stærkt billede på vores civilisation, ladet med politiske, sociale og historiske betydninger.

I årets sidste udstillinger kunne vi som det første museum vise den første større separatudstilling på dansk grund af den internationalt anerkendte kunstner *Ann Lislegaards* intime og forførende lyd-, lys- og video-skulpturer, herunder værker der ikke tidligere havde været vist i Danmark. Museets store sal blev omskabt til ét spændingsfyldt rum hvor Lislegaards seneste værker bragte

Satellitmuseet, Vejers Strand

hinanden og os i tale – et rum på grænsen mellem det fysiske håndgribelige rum og det mentale rum, mellem virkelighed og fiktion. Samtidig havde *Helle Frøsig* skabt nye værker specielt til museets rum for eksperimenterende kunst – en forunderlig verden. Projektet *men denne eftermiddag* udfordrede vores vanemæssige forestillinger om verden og vores måder at skabe mening på. Alle årets udstillinger var arrangeret og produceret af Esbjerg Kunstmuseum.

FORSKNING OG FORMIDLING

Med støtte fra Kulturarvsstyrelsen og Ribe Amts Museumsråd kunne vi i forlængelse af pilotprojektet *Forestillinger 2001* integrere udstillingspraksis, formidling og forskning i museets rum for eksperimenterende kunst i projektet *Forestillinger 2002*, som bl.a. forskningspsykolog dr. phil. Bjarne S. Funch blev involveret i (se afsnittet Udstillinger). Projektet var det femte i museets særlige forskningsprogram i publikumsreaktioner der vækker genklang også uden for landets grænser.

I forbindelse med særudstillingerne udgav vi fortsat mapper i museets tidskriftserie *Expo*, der hver gang afspejler den enkelte udstillings særlige karakter og rummer et værk af den pågældende kunstner, en såkaldt

multiple. Til Helle Frøsig's og Lars Bent Petersens udstillinger blev der med støtte fra Billedkunstrådet udgivet *kataloger*.

Samtidig fortsatte vi udviklingen af museets særlige *quick-guides* hvor vi leverer forslag til hvordan museets gæster kan komme i dialog med kunstværkerne i særudstillingerne. De ca. 350 lærere i netværket modtog igen i år særlige *inspirationsmaterialer* udarbejdet af det kunstfaglige team i forbindelse med alle vores særudstillinger.

I *æstetisk laboratorium* lancerede vi til åbningen af jubilæumsudstillingen, Museets anatomi, et nyt eksperiment, inspireret af Gunnar Aagaard-Andersen og det konstruktivistiske tableau i udstillingen. År 2002 var samtidig året hvor vi som de første kunne præsentere informationssamfundets svar på det klassiske litografiske tryk med produktionen af Sauras *Dora Maar* i samarbejde med Art & Numerique.

ARRANGEMENTER

Museets 40 års jubilæum blev fejret året ud med en perlerække af arrangementer der hver især satte spot på kunstmuseets særlige profil.

Siden år 2000 har Den Ny Opera og Esbjerg Kunstmuseum arbejdet sammen om nyskabende arrangementer i det dynami-

Syng et maleri

Museets anatomi

ske æstetiske krydsfelt mellem musik og billedkunst. Med *Syng et maleri* inviterede vi over en hel uge for første gang indskolingsbørn til at udtrykke deres oplevelser med udvalgte malerier ved at skabe lydbilleder til dem med deres egne stemmer som instrumenter. Med *Så du lyden?* indbød vi hverken til rundvisning eller til koncert, men til et arrangement der forenede de to traditionelle måder at opleve musik og billedkunst på. Her skubbede Den Ny Operas solister klaveret med sig gennem museets rum og omsatte udvalgte malerier i jubilæumsudstillingens stemningsfulde tableauer til sang og musik. *Se dig mæt!* bød på en hel dag spækket med kunstopplevelser. Som noget nyt inviterede vi alle byens borgere gratis indenfor til ganske særlige oplevelser for børn og voksne. Hver hele time skete der noget på museet, i laboratoriet og udstillingsarealerne. Den Ny Opera og Vestjysk Musikkonservatorium deltog sammen med Restaurant Kunstpavillonen. På de dødes dag indviede vi den nyerhvervede *Pandoraserie* af Eric Andersen, installeret i en labyrint på balkonen, og markerede samtidig indstiftelsen af en årlig håbeperiode i Esbjerg. Vi sprængte atter museets rammer og trængte i samarbejde med Eric Andersen og med et udvalg af Esbjergs institutioner, restauranter og virksomheder ud i byens rum med vores *håbesteder* – steder for udveksling og formulering af håb.

Som et sidste jubilæumsarrangement inviterede vi byens frisører indenfor til *kunst for kommunikatorer*. Desuden deltog vi i *Kulturattent* med flere programpunkter, bl.a. *Nattens billeder – nattens sange*, realiseret i samarbejde med Den Ny Opera og Musikhuset og opført i foyeren. Endelig arrangerede vi sammen med Musikhuset traditionen tro *jule-kunst-kaos-messen* i foyeren.

ERHVERVELSER, DONATIONER OG STØTTE

År 2002 blev atter et godt år for Esbjerg Kunstmuseum på dette område. Vi erhvervede ikke alene en række væsentlige danske og internationale værker til samlingen. Vores samlede donationer og ekstraordinære tilskud øgede også igen i år vores driftsmidler betragteligt. Således modtog vi gaver og økonomisk støtte fra Ny Carlsbergfondet, Kulturarvsstyrelsen, Ribe Amts Museumsråd, Billedkunstrådet og lokale fonde: Esbjerg Fonden, BG Bank Fonden, Lida og Oskar Niensens Fond. Museet købte Nina Saunders' institutionsportrætter, *Let Us Proceed*, som vi præsenterede for et dansk publikum på separatudstillingen i år 2000, og fra Ellen Hyllemoses udstilling *Tre i en* i 2001 købte vi det store vægobjekt *Uden titel* – et moderne landskabsbillede. Med støtte fra Kulturarvsstyrelsen og fra Johanne og Hans Nissens legat kunne vi erhverve endnu to værker i

Eric Andersens *Pandoraserie Il Piatto della Speranza*, så museet nu ejer hele tre værker fra serien som vi præsenterede som en samlet installation i 2001-2002. Og endelig kunne vi med tilsagn om betragtelig støtte fra Ny Carlsbergfondet iværksætte erhvervelsen af en installation af Olafur Eliasson som indvies sommeren 2003.

PR OG MEDIER

I år 2002 var der usædvanlig stor opmærksomhed om Esbjerg Kunstmuseum fra medierne, fordelt over hele året. Ud over de lokale medier, Jyske Vestkystens 1. sektion og Esbjergsektionen, Ugeavisen, TV Syd og TVE, var vi (og dermed Esbjerg) med alle vores udstillinger og arrangementer i de landsdækkende medier: DR's nyheder profilerede os med to længere indslag i TV Avisen alene pga nyhedsværdien i den måde vi fungerer som museum på. P1's Kulturnyt bragte flere indslag i årets løb, og for første gang fik vi et langt indslag i P2's Bolero. Endelig bragte alle de landsdækkende aviser i løbet af året såvel fine omtaler som positive anmeldelser af vores projekter og udstillinger.

ØKONOMI

Esbjerg Kunstmuseum er en selvejende institution der drives af Esbjerg kunstforening. Omsætningen var i år 2002 på 5,4 mio kr. Esbjerg Kommune betaler langt hovedparten af driften med et beløb der stadig udløser maksimalt statsilskud. De resterende beløb er støtte fra Ribe Amt, fra Kulturarvsstyrelsen og Billedkunstrådet, fra fonde og sponsorer og fra medlemmer af Esbjerg kunstforening. Uden medlemmernes bidrag ville det ikke være muligt at holde museets høje aktivitetniveau, bevare positionen som et af landets førende museer for moderne kunst og erhverve så væsentlige værker til samlingen som vi atter har gjort. Med vores krævende udstillingsprogram har det igen i år været en stor glæde at modtage støtte fra virksomheder, institutioner og fonde i forbindelse med de enkelte større projekter. Uden en sådan opbakning, uden

Ann Lislegaard

denne vilje og lyst til samarbejde fra deres side, havde vi ikke kunnet realisere vores ambitiøse projekter.

Inge Merete Kjeldgaard
Museumsdirektør

BESTYRELSESMEDLEMMER

Formand: Overlærer Jørgen Broch
Næstformand: Overlærer Ole Troelsen
Kasserer: Advokat Peter Schmitz
Direktør Palle Rosendahl
Lods Leif K. Christensen
Landinspektør Søren Nordby
Landmåler Jens Erik Bundgaard
Institutionsleder Villy Grøn

PERSONALE I 2002

Museumsdirektør Inge Merete Kjeldgaard
Museumsinspektør Christiane M. Finsen
Fuldmægtig Vibeke B. Christensen
Forvalter Lean Pedersen
Museumsassistent Christa Siig
Museumsassistent Matthias Sørensen
Kustode Birgit Kløverpris
Kustode Lis Madsen
Kustode Kirsten Hørlyck
Kustode Preben Gaulshøj
Kustode Louise Hørlyck
Rengøringsassistent Tove W. Henriksen
Studentermedarbejder Ulla Kierkgård
Studentermedarbejder Majbritt Løland
Studentermedarbejder Signe M. Jensen

SIDEN SIDST

UDSTILLINGSSUCCESER

Museets seneste udstillinger har været store succeser både publikumsmæssigt og hos anmelderne. Foruden de lokale og regionale medier har medlemmerne af den københavnske og landsdækkende presse virkelig haft interessen rettet mod os. Ann Lislegaards udstilling fik fx fin omtale i Jyllandsposten, Politiken og Information, mens Anita Jørgensens SKULPTUR blev anmeldt i Jyllandsposten, Weekend Avisen, Politiken og Berlingske Tidende – de sidste to benytter sig af et stjernesystem og gav begge udstillingen fem ud af seks mulige stjerner.

I en hektisk tid med stadig tiltagende kamp om spalteplassen hører så massiv omtale af billedkunst til sjældenhederne, men igen kunne Esbjerg Kunstmuseum bidrage til at sætte Esbjerg på landkortet.

TRANZART

TRANZART – EN NYSKABELSE

Esbjerg Kunstmuseum og Vestjysk Musikkonservatorium har netop lanceret et nyt, banebrydende projekt i krydsfeltet mellem kunst og erhvervsliv – TRANZART.

Erhvervslivets aktører og personalegrupper får stillet et helt orkester og museets velrenomerede samling til rådighed for en kreativ og helt anderledes arbejdsproces, hvor billedkunst og musik går op i en højere enhed med virksomhedernes kreative potentiale. Orkestret står til rådighed som den enkelte ansattes forlængede følelsesregister – de forskellige instrumenter og musikere omsætter simpelthen de personlige billedoplevelser til musik efter medarbejdernes anvisninger.

Den 12. marts blev projektet søsat, og de ansatte fra Rosendahls Bogtrykkeri fik som de første muligheden for at udvikle virksomhedens kreative potentiale gennem personlige, musikalske billedoplevelser. Pressen var til stede og bl.a. Danmarks Radios *Kulturnyt* bragte et langt og positivt indslag om projektet.

IMPONERET MINISTER

Kulturministeren fik nye ideer i Esbjerg. På Esbjerg Kunstmuseum var Brian Mikkelsen begejstret for den anderledes formidling og nyt forsøg på at lokke det kreative frem i virksomhederne.

Sådan beskrev Kulturministeriets egen nyhedstjeneste Brian Mikkelsens besøg på Esbjerg Kunstmuseum den 24. februar. Ministeren havde afsat hele dagen til en tur rundt på byens kulturinstitutioner. Kunstmuseet var hovedvært for besøget og brugte to timer på at præsentere en meget engageret og imponeret minister for de særlige projekter og formidlingstiltag, der kendetegner Esbjerg Kunstmuseums specielle profil; foruden en præsentation af samlingen blev Brian Mikkelsen selv kastet ud i eksperimenter i æstetisk laboratorium og fik samtidig lejlighed til at opleve bl.a. *Syng et maleri* og *Lad hænderne se*.